

KESKKONNAAMET

Tartu Linnavalitsus
lv@tartulv.ee

Teie 16.07.2021 nr 8-4/07665

Meie 04.08.2021 nr 6-3/21/11238-3

Supilinna tiigi puhastamise keskkonnamõju hindamise programmi eelnõule seisukoht

Esitasite Keskkonnaametile keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 15¹ lõike 2 alusel seisukoha esitamiseks Supilinna tiigi puhastamise keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) programmi eelnõu (koostaja aktsiaselts KOBRAS). Keskkonnaamet peab hindama oma pädevusvaldkonnast tulenevalt programmi asjakohasust ja piisavust ning ekspertrühma koosseisulist piisavust.

Keskkonnamõtjude hindamine algatati Tartu Linnavalitsuse 11.05.2021 korraldusega nr 539. Programmi kohaselt on keskkonnamõtju hindajateks juhtekspert Noela Kulm (litsents nr KMH0159, kehtib kuni 17.08.2025), keskkonnaekspertid Urmas Uri, Maris Palo, Marite Blankin, Merlin Mühlberg, Erki Kõnd, Tanel Mäger ja Riinu Rannap. Programmis on esitatud ekspertide pädevusvaldkonnad ja selgitused pädevuse kohta.

Esitame programmi kohta järgnevad märkused ja ettepanekud:

1. Ptk 3. Kavandatava tegevuse alternatiivsed võimalused II alternatiiv – tiigi puhastamine, süvendamine ja kaldajoone muutmine alalõigu all on kirjas, et Oa tn ja laiendatava veepiiri vahele jäetakse kõrghaljastatud puhverriba. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et kahepaiksete vastsete kiiremaks arenguks on oluline tiigi avatus päikesele. Puude lähedus suurendab ka lehevarise hulka vees ja kiirendab sellega tiigi kinnikasvamist. Palume sellega KMH aruandes arvestada.
2. Ptk 6. Mõjuallikad, mõjuala suurus ning eeldatavalt kaasnev keskkonnamõtju setete ja taimestiku eemaldamine ning käitlemine (sõltuvalt valitud puhastamisalternatiivist ka tiigi süvendamine) mõjutavad nii Supilinna tiiki, seda ümbritsevat kaldapiirkonda, mida kasutavad ehitusmasinad ja võivad mõjutada ka Supilinna tiigiga ühendatud Emajõe. Keskkonnaamet palub KMH aruandes käsitleda, kas setete tahendamiseks on vaja ka ladustamisala, millega seoses võib ka mõjuala suurened.
3. Supilinna tiigist taimestiku eemaldamisel ja veega taastäitmisel jõuab tiigi veesambasse pärast puhastustööde läbiviimist tõenäoliselt suurel hulgal vabu toitesoolasid (nii pinnasest, mis uue tiigiveega kokku puutub, kui sadeveega kui ümberkaudsetelt aladelt), mis tiigi puhastamisele järgneval suvel tõenäoliselt põhjustavad omakorda suurte niitrohevetikamattide ilmunise veekogu pinnale, kuna tiigist puuduvad siis veel suurtaimed, mis tavapäraselt vabu toitesoolasid oma elutegevuse käigus eemaldaksid. See omakorda toob kaasa visuaalse häiringu ning vetikamattide lagunedes ka ebameeldiva lõhna. Palume ekspertides sellise võimalusega arvestada ja hindamisel leida võimalikke leevendavaid meetmeid. Näiteks niitrohevetikamattide eemaldamine veekogust enne nende lagunemise algust. Sel moel tõstetakse veekogust välja ka

üleliigsed toitesoolad, mis on veesambast vetikamattidesse koondunud ning tiigi visuaalne üldmulje ja kogu tiigi elustikukooslus taastuvad kiiremini. Lisaks tuleks kaaluda (vähemalt osaliselt) ka kalda-ala taimestiku eemaldamata jätmist, kuna ka suurtaimed aitavad tiigi puhastamise järgselt veesambasse jõudvaid toitesoolasid kiiremini siduda, aidates vältida nii tiigi „õitsemist“ kui kiirendades elustiku ja vee-elupaiga taastumist. Palume aruandes kaaluda.

4. Arvestades eelpool toodut, palume täiendada ptk-i 6. „Mõjuallikad, mõjuala suurus ning eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju“ alapunkti „Võimalikud Supilinna tiigi puhastamisega kaasnevad eeldatavalt olulised negatiivsed keskkonnamõjud võivad avalduda eelkõige järgmistele keskkonnaelementidele“. Ühtlasi palume täpsustada sama ptk-i alapunktis „Võimalikud Supilinna tiigi puhastamisega kaasnevad eeldatavalt olulised positiivsed keskkonnamõjud võivad avalduda eelkõige järgmistele keskkonnaelementidele: Supilinna tiigi ökoloogilise seisundi paranemine“ öeldut, kuna üksnes tiigist setete eemaldamine ei taga ökoloogilise seisundi paranemist, pigem võib see (vastavalt eelpool toodule) kaasa tuua senise stabiilse ökosüsteemi seisundi halvenemise, kuna tiik viiakse uuesti n-ö noore veekogu staadiumisse, millele on iseloomulikud ulatuslikud veeõitsengud ning suur toitesoolade hulk veesambas, mis aga kumbki ei viita veekogu heale ökoloogilisele seisundile. Siinkohal tuleks täpsustada, et tiigi ökoloogiline seisund võib paraneda pärast tiigi taimestumist ning kogu koosluse uuesti stabiliseerumist, kuid kui pika aja jooksul see toimub, on ekspertide hinnata.
5. Ptk 3 kirjelduse kohaselt on kavandatud läbi ajutise truubi isevoolselt tühjaks lasta. Ptk 6 oluliste negatiivsete mõjude kohaselt on kavas pumbata juurde tulev põhjavesi Emajõkke. Palume peatükke korrigeerida, et tegevus oleks üheselt arusaadav.
6. Ptk 7 märgitakse vajadust uuringuga selgitada sette seisundit. Teeme ettepaneku uurida ka Emajõkke suunatava vee kvaliteeti, et selgitada, kas see on Emajõe jaoks ohutu.
7. Ptk 8 märgitakse, et avalikustamisest teavitatakse muuhulgas Keskkonnaameti veebilehe vahendusel. Juhime tähelepanu, et kuna otsustajaks on Tartu Linnavalitsus siis KeHJS § 16 lg 6 kohaselt peab programmi avalikustama otsustaja veebilehel, nii et kindlasti tuleb teavitada otsustaja veebilehel ning täiendada avalikustamise kohad (Keskkonnaamet, ekspertfirma jne) on täiendavaks võimaluseks.

Kokkuvõtvalt on Keskkonnaamet seisukohal, et programm on hindamise läbiviimiseks piisav ja asjakohane, kui arvestatakse esitatud ettepanekutega. Ettepanekutega mitte nõustumisel palume esitada asjakohased selgitused ja vastuväited. Ekspertgrupp on piisav KMH läbiviimiseks Keskkonnaameti pädevusse jäävates valdkondades.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Maris Liiv 5694 9226 (looduskaitse)
maris.liiv@keskkonnaamet.ee

Maili Lehtpuu 5355 5638 (vee-elustik)
maili.lehtpuu@keskkonnaamet.ee

Ivo Ojamäe 505 7438 (keskkonnakorraldus)
ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee